

O`ZBEKISTON RESPUBLIKASINING JAHON HAMJAMIYATIGA QO`SHILISHI

Andijon davlat pedagogika instituti ijtimoiy fanlar kafedrası o`qituvchisi

Keldiyeva Shahnoza Shuhratovna

*Andijon davlat pedagogika institutining Matematika va informatika
yo`nalishi 1- bosqich talabasi*

Norboyev Abdunur

*Andijon davlat pedagogika institutining Matematika va informatika
yo`nalishi 1- bosqich talabasi*

Abdumutalibov Hojiakbar

Annotatsiya: *Ushbu maqolada Jahon amaliyotidan ma`lumki har bir mustaqil davlat, ayniqsa mustaqil taraqqiyot yo`liga kirgan mamlakatlar, hech qachon uz qobigiga o`ralib rivojlanmagan. Aksincha, mustaqil rivojlanish yo`lini tanlashi bilanoq jahon hamjamiyatiga ko`shilish orqali o`z takdirini belgilagan. Shuning uchun ham Uzbekiston mustaqil davlat maqomiga ega bo`lishi bilanoq ja-hon hamjamiyatiga qo`shilish yo`lini tutdi. Bu borada mamla-katda olib borilgan amaliy ishlarni tasavvur qilishdan ol-din XXI asr arafasidagi ijtimoiy-siyosiy jarayon va xalqaro vaziyatga qisqagina nazar tashlash lozim.*

Kalit so'zlar: *-SSSR va AQSH , O`zbekiston Osiyo va Yevropa, «O`zbekiston XXI asr bo`sagasida»,«O`zbekiston XXI asr bo`sagasida».*

Ma`lumki, ilgari jahonda ikki qarama-qarshi sistema -SSSR va AQSH yetakchi bo`lgan bir-biriga g`oyaviy jihatdan qarama-qarshi ikki tizim, ikki blok mavjud edi. Dunyoning xavfsizlik tizimi ham xuddi shu ikki blokning o`zaro muxo-liflik muvozanatiga asoslangan edi.

1991 yilda Sovet Ittifoqi tarqalib ketgach. yangi - goyat murakkab va qaltis bir davr yuzaga keldi. Uning asosiy belgi-lari quyidagilardan iborat edi.

Birinchidan, davlatlararo munosabatlar tizimidagi muvo-zanat buzildi. Jahonda siyosiy-iqtisodiy bo`linish ro`y berdi. Kuchlar markazi ilgari ikki joyda bo`lsa, endilikda o`z taqdi-rini o`zi belgilash orqali ichki imkoniyatlarni ishga solish, har kim o`z aravasini o`zi tortish zarurati tugildi.

Ikkinchidan, jahonda mulkiy tengsizlik kuchaydi. YA`ni sanoati rivojlangan mamlakatlar bilan rivojlanayotgan mam-lakatlar o`rtasidagi tafovut va ziddiyatlar kuchaya boshladi.

Bu holat jahon resurslarini taqsimlashda yaqqol ko`rina-di. YA`ni, tabiat resurslari aslida rivojlanayotgan mamlakat-larning asosiy boyligi hisoblanadi. Lekin sanoati yuksak rivojlangan mamlakatlar bu boylıklarni nazorat qilishni o`z qo`llariga olishga intila boshladilar.

To`rtinchidan, jaxon miqyosidagi umumiy taraqqiyot odamlar dunyoqarashining o`zgarishi, kommunikatsiyalar yuksalishi, xalq-aro munosabatlarning rivojlanishi va uning odamzod hayotiga ta`siri sezildi. Davlatlar va xalqlar o`rtasida o`zaro birla-shishga intilishni kuchaytirgan, ayni vaqtda milliy xususiyat-lar, an`analar va ma`naviy merosni saklab qolish orqashsh mustaqil siyosiy tamoyillarni ishlab chiqish zarur bo`ldi.

Turli davlatlararo va xukumatga daxli bo`lmagan xalqaro tashkilotlarning ahamiyati oshib, dunyo yangi tizimga o`tishi davrida ularning faoliyatini qayta qurish va isloh etish ehti-yoji tug`ildi.

Bu o`z navbatida nega shunday qilish kerak, degan haqli savolni tug`diradi. Buning javobi oddiy: ko`pchilik xalqaro tashkilotlarning faoliyatlari asosan davlatlarning o`zaro mu-rosasini ta`minlashga qaratilgan edi, xolos.

Bugungi ahvol xalqaro tashkilotlardan eng yirik muammo-larga ahamiyat berishni, jarayonlar ichiga kirib borishni, ta`sir doirasini kengaytirishni, hech bo`lmaganda, hammaga baro-bar odilona va xolisona munosabatda bo`lishni talab etadi.

Beshinchidan, rivojlanishning hozirgi bosqichida har qan-day mamlakatning nufuzi, avvalo, uning eng yangi texnologiya-larni qabul qilish va foydalanish qobiliyatiga qarab belgi-lanadigan bo`ldi.

Yuqoridagilardan kelib chiqib, xulosa qilinsa, O`zbekis-tondagi o`tish davri boshqa yosh mustaqil mamlakatlarga nisba-tan samaraliroq bo`ldi. Natijada O`zbekiston jahon iqtiso-diy, ijtimoiy-siyosiy jarayonlariga tezroq kirib bordi va o`z salohiyatini aniq-ravshan ko`rsata oldi.

O`zbekistonning jahon xamjamiyatida munosib o`rin egal-lashi uchun asosiy shart-sharoitlar bu - uning jugrofiy-siyosiy jihatdan qulay mintaqada ekanligidir.

Ma`lumki, Uzbekiston jugrofiy-siyosiy jihatdan ancha murakkab va shu bilan birga qulay ahvolda. YA`ni u Markaziy Osiyo mintaqasining transport, boy hamda mustaqil energeti-ka omillari markazida joylashgan.

XXI asr bo`sag`asida dunyo ijtimoiy-siyosiy jarayonlari tub-dan o`zgardi, inson va insoniyat, odam va olam takdiriga daxl-dorlik hissi tobora kuchaydi. XX asrning so`nggi o`n yilligi har qanday zo`ravonliklar, tazyiqlar va g`oyaviy xurujlarni aql-idrok va ochikdan-ochiq munosabatlar orqali hal etish sari dadil

qadam qo'yilgan davr bo'ldi. O'zbekiston yosh mustaqil davlat sifatida o'z maqei va nufuzini mustahkamlash bilan birga dunyo ahlini jahon siyosatini isloh qilishga da'vat et-gan davlatlaridan biri bo'lib maydonga chikdi.

Geografik-siyosiy o'zni jihatdan O'zbekiston Markaziy Osiyoning qoq o'rtasida joylashganligi ayni ana shu mintaqada barqarorlikni ta'minlash, o'zaro hamkorlik va birodarlikni chuqurlashtirish uchun tayanch nuqta bo'lib xizmat qildi. Musta-qillikning qisqa davrida u o'zining siyosiy, iqtisodiy va ma'naviy qudratini to'la-to'kis ko'rsata oldi. Ayni ana shu mintaqqa taqdirini hal qilishga qodir bo'lgan kuchli davlat sifatida o'zini namoyon^etdi.

Birgina bu emas: O'zbekiston Osiyo va Yevropa qit'achari o'rtasida munosabatlarni muvofiqlashtiruvchi, siyosiy iqlim-ni mo'tadillashtiruvchi G'arbu Sharq o'rtasidagi azaliy raqo-batni aql-idrok, donolik, tafakkurga asoslangan munozaraaar va muzokaralar orqali uygunlashtirishga da'vat etgan yagona davlat bo'lib maydonga chiqsi.

Darqaqiqat, bugun O'zbekiston Pokiston, X.indiston, Eron, Afgoniston, Tojikiston, Qirg'iziston va Qozogiston muam-molari bilan birga Rossiya va umuman Yevropa mamlakatlari munosabatlarini ma'lum bir o'zanga solishga da'vat qilayotgan, uni o'zining amaliy faoliyati bilan yaxshilik sari burayotgan davlatdir.

O'zbekiston Prezidenti Islom Karimov dunyo muammolari-ni hal qilishning eng insonparvar, eng adolatparvar tamo-yillarini o'rtaga tashlar ekan, u mintaqaviy mojarolar va qo'shni mamlakatlarni o'zaro kelishmovchilik muammolaridan tortib butun yer shari va insoniyat takdiriga daxldor bo'lgan juda ulkan masalalarni o'rtaga tashlamoqda. Bu ayniqsa, xalqaro terrorizm va narkobiznes, diniy aqidaparastlik va ekstremizm bilan bog'liq bo'lgan muammolardir. Ayni ana shu muammolar bugun dunyo axli hayotiga taxdid solayotgan eng og'ir fojia ekan-ligini, u bilan murosa qilib bo'lmasligini, bu illatlarni barbod qilishda juda katta qat'iyat, siyosiy iroda va ichki qudrat kerakligini O'zbekiston o'z timsolida ko'rsatdi.

Prezident Islom Karimovning «O'zbekiston XXI asr bo'sagasida» nomli kitobida va O'zbekiston Respublikasining Oliy Majlisining birinchi chaqiriq XIV sessiyasida qilgan «O'zbekiston XXI asrga intilmoqda» nomli ma'ruzasida xuddi ana shu muammolarni keskin qilib qo'ydi. Xalqaro ter- rorizm va narkobiznesning o'zaro uzviyligi, bir-biriga bog'-liqligi, uning tarqalishiga ba'zan diniy niqoblardan foy-dalanilayotganligi, natijada diniy aqidaparastlik va ekst-remizmning rivojla^nib borayotganligi ilmiy jihatdan chu-qur taqyail etilgan. O'zbekiston rahbarining ana shu har ikki asari davlatimizning yangi

yuz yillik va yangi ming yillik-dagi siyosiy strategiyasini belgilaydi. Mazkur kitobning dunyoning bir necha o`nlab mamlakatlarida tarjima qilib bosilganligi, jahon siyosatdonlari va davlat arboblarning bu kitobda ko`tarilgan masalalarga bergan yuksak baholari, jahon jamoatchiligining katta qiziqish bilan unga qarayetganligi fikrimizning dalilidir.

O`zbekiston mustaqillikka erishgandan keyingi yutuklar-dan muhimi, uning jahon hamjamiyatidan munosib o`rin olganidir.

1991 yil 31 avgustda Oliy Kengash VI sessiyasida qabul qilingan «Mustaqillik haqidagi Bayonot»da O`zbekistonning tashqi siyosatdagi yo`li aniq qaysh belgilangan edi. Jumladan unda: «Xalqaro hamjamiyatning to`la huquqli a`zosi bo`lgan O`zbekiston Respublikasi xalqaro munosabatlarda mustaqil davlat, xalqaro huquq subyekti sifatida qatnashadi, uning maqsadlari mustahkam tinchlik, qurolsizlanish, o`z hududini qurol-yarog-lardan xoli qilish, yadroviy qurolni va boshqa ommaviy qirg`in qurollarini yo`qotish, suveren davlatlar o`rtasidagi nizo va ziddiyatlarni hal etishda kuch ishlatish va tazyiqqa yo`l qo`ymaslikdan iborat» - deb qayd qilindi.

Oradan ma`lum muddat o`tgandan so`ng 1992 yil 8 dekabrda qabul qilingan O`zbekiston Konstitutsiyasida bu yo`l yana bir bor ta`kidlanib davlatimiz tashqi siyosatining asosiy qoida-lari qonun bilan mustahkamlab qo`yildi. «O`zbekiston Respublikasi xalqaro munosabatlarning to`la huquqli subyektidir. Uning tashqi siyosati davlatlarning suveren tinchligi, kuch ishlatmaslik yoki kuch bilan taxdid qilmaslik, chegaralarning daxlsizligi, nizolarni tinch yo`l bilan hal etish, boshqa davlatlarning ichki ishlariga aralashmaslik qoidalariga va xalqaro huquqning umume`tirof etilgan boshqa qoidalari va meyorlariga asoslanadi.

Respublika davlatning, xalqning oliy manfaatlari, farovonligi va xavfsizligini ta`minlash maqsadida ittifoqlar tuzishi, hamdo`stliklarga va boshqa davlatlararo tuzilma-larga kirishi va ulardan ajralib chiqishi mumkin», — deyiladi O`zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasining 17-moddasida.

Mamlakat tashqi siyosatiga doir bunday qoidalar Prezident I.A.Karimovning nutq, maqola va risolalarida yanada oydinlashtirildi. U o`zining «O`zbekistonning o`z istiqbol va ni-o`zi ta`minlashga, texnika ekinlarining eng qimmatli tur-larini, jumladan paxta tolasi yetishtirish va eksport qilish-ga imkoniyati katta. Shuningdek, jahon bozoriga yuqori sifat-li, ekologik jihatdan sof, raqobatga bardoshli meva-sabzavot maqsulotlarini ishlab chiqarishga qamda ularni qayta ishlangan holda yetkazib berishga qodir.

To`rtinchidan, davlatimiz nafaqat o`zini-o`zi ta`minlaydi-gan, balki chetga chiqarishga neft, neft mahsulotlari, gaz va umuman, iqtisodiyotning asosi bo`lmish muhim tarmoqdarga ega. O`zbekistonda sanoatning eng zamonaviy tarmoklari, deylik, mikroradioelektronika kabi murakkab sohani rivojlantirish imkoni bor.

Beshinchidan, O`zbskistonning insoniyat sivilizatsiyasida salmoqli o`rni bor. Yurtimiz ma`naviy merosga boy. U oldin-dan nafaqat mintaqada, balki dunyoda ham turli ma`naviy va siyosiy jarayonlarga kuchli ta`sir o`tkazib kelgan.

Shu jihatlarni hisobga olsak, O`zbekiston o`zining barcha ko`rsatkichlari bo`yicha jahondagi madaniy, ilmiy texnologiya va iqtisodiy yuksaklikka erishib, bemaol Markaziy Osiyoda integratsiya markaziga aylanishi mumkin.

Albatta, bu yo`lda qator qiyinchiliklar ham mavjud. Bular quyidagilar:

Birinchidan, agar jurrofiy-strategik tarafdin olib qara-sak, Markaziy Osiyoda kommunikatsiyalar nomaqbul rivoj top-gani va uning tarmoqlari ancha buzilganligini ko`ramiz.

Ikkinchidan, Markaziy Osiyoda suv resurslari cheklangan va Orol dengizi bilan bogliq ekologik falokat ta`siri seziladi.

Uchinchidan, mintaqada xavfsizlik tizimi alohida e`tibor-ni taqozo etadi. Bu yerda atrofdagi kuchli davlatlar va siyosiy kuchlar markazlarining bir-biriga mos kelmaydigan ta`sir etish istaklari borligini ham hisobga olmasdan bo`lmaydi.

To`rtinchidan, musulmon dunyosidagi ba`zi mamlakatlarning bir-biriga mos kelmaydigan manfaatlari ham ayni bizning xotirjam bo`lishimizga yo`l bermaydi.

Qolaversa, atrofimizda turli etnik, iqtisodiy, ijtimoiy va boshqa muammolar ichida qolgan «uchinchi dunyo» davlatlari ham mavjud. Jumladan beqarorlik va xavf-xatarning bu-gungi kundagi o`chog`i - Afgoniston bilan Tojikiston davlatlari ham shu mintaqada.

Bayon etilgan bu muammolarni kuchaytirib va ma`lum dara-jada ko`p ishlarni ijobiy hal qilishga to`siq bo`lib turgan yana bir masala bor. SHo`ro tizimidan qolgan meros — bu shu min-taqada Turkiston atalmish yagona zaminda yashayotgan millat va elatlarni sun`iy ravishda bo`lib tashlash va shundan foydalanib, o`z siyosatini o`tkazish, ularga hukmronlik qilish asorat-lari hali-beri yo`qolmagan.

Terrorizm va narkobiznesning o`zaro uzviyligi, bir-biriga bog`liqligi, uning tarqalishiga ba`zan diniy niqoblardan foy-dalanilayotganligi, natijada diniy

aqidaparastlik va ekst-remizmning rivojlanib borayotganligi ilmiy jihatdan chuqur taxlil etilgan. O`zbekiston rahbarining ana shu har ikki asari davlatimizning yangi yuz yillik va yangi ming yillik-dagi siyosiy strategiyasini belgilaydi. Mazkur kitobning dunyoning bir necha o`nlab mamlakatlarida tarjima qilib bosilganligi, jahon siyosatdonlari va davlat arboblarning bu kitobda ko`tarilgan masalalarga bergan yuksak baholari, jahon jamoatchiligining katta qiziqish bilan unga qarayetganligi fikrimizning dalilidir.

O`zbekiston mustaqillikka erishgandan keyingi yutuklar-dan muhimi, uning jahon hamjamiyatidan munosib o`rin olganidir.

1991 yil 31 avgustda Oliy Kengash VI sessiyasida qabul qilingan «Mustaqillik haqidagi Bayonot»da O`zbekistonning tashqi siyosatdagi yo`li aniq qyushb belgilangan edi. Jumladan unda: «Xalqaro hamjamiyatning to`la huquqli a`zosi bo`lgan O`zbekiston Respublikasi xalqaro munosabatlarda mustaqil davlat, xalqaro huquq subyekti sifatida qatnashadi, uning maqsadlari mustahkam tinchlik, qurolsizlanish, o`z hududini qurol-yarog-lardan xoli qilish, yadroviy qurolni va boshqa ommaviy qir-rin qurollarini yo`qotish, suveren davlatlar o`rtasidagi nizo va ziddiyatlarni hal etishda kuch ishlatish va tazyiqqa yo`l qo`ymaslikdan iborat» - deb qayd qilindi.

Oradan ma`lum muddat o`tgandan so`ng 1992 yil 8 dekabrda qabul qilingan O`zbekiston Konstitutsiyasida bu yo`l yana bir bor ta`kidlanib davlatimiz tashqi siyosatining asosiy qoida-lari qonun bilan mustahkamlab qo`yildi. «O`zbekiston Respublikasi xalqaro munosabatlarning to`la huquqli subyektidir. Uning tashqi siyosati davlatlarning suveren tinchligi, kuch ishlatmaslik yoki kuch bilan taxdid qilmaslik, chegaralarning daxl-sizligi, nizolarni tinch yo`l bilan hal etish, boshqa davlat-larning ichki ishlariga aralashmaslik qoidalariga va xalqaro huquqning umume`tirof etilgan boshqa qoidalari va meyorlariga asoslanadi.

Respublika davlatning, xalqning oliy manfaatlari, fa-rovonligi va xavfsizligini ta`minlash maqsadida ittifoq-lar tuzishi, hamdo`stliklarga va boshqa davlatlararo tuzilma-larga kirishi va ulardan ajralib chiqishi mumkin», - deyiladi O`zbekiston Respublikasi Konstitudiyasining 17-modda-sida.

Mamlakat tashqi siyosatiga doir bunday qoidalar Prezident I.A.Karimovning nutq, maqola va risolalarida yanada oydinlashtirildi. U o`zining «O`zbekistonning o`z istiqlol va taraqqiyot yo`li» nomli asarida: «O`zbekistonning milliy manfaatlari mos keladigan, ko`p tomonlama faol tashqi siyosat-ni amalga oshirish — davlatimizning mustaqilligini mustah-

kamlash, iqtisodiy qiyinchiliklarni bartaraf etish va xalq turmushini yaxshilashning zarur sharti va g'oyat muhim vositasi-din» -- deb alohida uqtirdi.

Hukumatimiz o'zining tashqi siyosatida mana shu ko'rsatma-larga amal qilib keldi. O'zbekistonning tashqi siyosat borasi-da tutgan yo'li davlatimiz biron bir buyuk davlat ta'sir doirasiga tushib qolmasligi, xalqaro maydonda tinchlik va xavf-sizlikni ta'mindash, mojarolarni tinch yo'l bilan hal etish, boshqa mamlakatlarning ichki ishlariga aralashmaslik mafku-raviy qarashlardan qat'iy nazar tashqi siyosatda ochiq-oydin-lik tamoyilini ro'yobga chiqarish, xalqaro tashkilotlar doira-sida hamkorlikni chuqurlashtirish hamda xalqaro huquqning umume'tirof etilgan qoidalari va mezonlariga asoslanadi.

1992 yil 2 martda O'zbekiston Respublikasi o'z tarixida birinchi bor xalqaro hamjamiyatning tsng xuquuti subyekti sifatida Birlashgan Millatlar Tashkiloti a'ziligiga qabul qilindi. Bu tarixiy voqea O'zbekistonning mustaqil davlat sifatida xalqaro hamjamiyatdan munosib o'rin olishida katta ax,amiyatga ega bo'ldi. Markaziy Osiyoda xavfsizlik, barqaror-lik va hamkorlik masalalari bo'yicha BMTning Toshkentda do-imiy ishlovchi seminarini chaqirish, Tojikiston va Afgonis-ton mojarolari, narkobiznesga qarshi kurashni kuchaytirish, Orol muammosini hal etish va boshqa masalalar bo'yicha bir qator takliflarni o'rtaga qo'ydi.

Uzbekiston Prezidentining asosli mulohazalari bu nu-fuzli tashkilot tomonidan inobatga olinib, 1993 yil fevral oyida Toshkentda BMT vakolatxonasi ta'sis etilib, ish bosh-ladi. Xolid Malik BMTning O'zbekistondagi vakili qilib yuborildi.

Bugungi kunda Birlashgan Millatlar Tashkilotining O'zbe-kistondagi vakolatxonasi respublikada BMTning taraqqiyot Dasturi, Sanoat taraqqiyoti Dasturi, qochoqlar ishi bo'yicha vakillari Oliy Komissari, Jaxon sokliqni sarutash tashki-loti, Aholi joylashish jamg'armasi, Narkotiklarni nazorat qilish bo'yicha Dastur, Bolalar jamgarmasi singari ixtisos-lashgan muassasalarni o'z tarkibiga birlashtirishga muvaffaq bo'ldi.

O'zbekiston 1992 yil fevral oyida dunyoda tinchlikni mus-tahkamlash, inson huquqlarini qimoya qilish bo'yicha katta tad-birlarni amalga oshirayotgan nufuzli xalqaro tashkilot — Yevropada Xavfsizlik va Hamkorlik Tashkilotiga (YEXHT) a'zo bo'lib kirdi. I.Karimovning 1992 yil 9-10 iyulda bo'lib o'tgan Yevropada Xavfsizlik va Hamkorlik Tashkilotining majlisi- da ishtirok etishi, nutq so'zlashi va uning 10 iyulda bo'lgan majlisiga raislik qilishi O'zbekistonning jahon hamjamiya-tiga muvaffaqiyatli kirib borayotganligini ko'rsatadi.

O`zbekistonning xalqaro miqyosda tinchliksevar siyosat o`tkazishi uchun keng imkoniyatlar vujudga keldi. 1993 yil sentabr-da bo`lib o`tgan Birlashgan Millatlar Tashkilotining 48-ses-siyasida Uzbekiston Prezidenti I.Karimovning ishtiroki va unda qilgan ma`ruzasi O`zbekistonni jahonga ko`hna va navqiron davlat sifatida tanitdi.

O`zbekiston jahondagi 105 mamlakatni birlashtiruvchi qo`shilmaslik harakatiga qabul qilindi. Bo`lg`usi jahon Parla-mentining timsoli bo`lmish Parlamentlararo Ittifoqqa kir-di.

Mamlakatimiz Parlamentlararo Ittifoqning 93- va 94-konferensiyalarida hamda YEXHT Parlament Assambleyasining har yili o`tkaziladigan sessiyasida muntazam qatnashmoqda. Oliy Majlis Raisi YEXHT Parlament Assambleyasining Vitse-prezidenti etib saylandi. Ana shu va boshqa xalqaro anjumanlar-da O`zbekiston vakillari ma`ruza va axborotlar bilan chikdi-lar, qator takliflarni o`rtaga tashladilar. Shu tariqa respub-lika Parlamenti a`zolarining ovozi xalqaro maydonda baral-la yangramoqda. Davlatimizning obro`-e`tibori mustahkamla-nib, xalqaro miqyosda tobora ko`proq e`tirof etilmoqda.

Mustaqillikning ilk damlaridayeq Oliy Majlis Raisi E.X.Xalilovning Avstriya, Germaniya, Ispaniya, Shveytsariya, Belgiya, Bolgariya, Pokiston, Turkiya, Janubiy Koreya va boshqa bir qancha mamlakatlarning davlat boshliqdari, parlament va vakolatxonalar boshliqlari bilan uchrashuvlari bo`lib o`tdi. Oliy Majlisda o`n uchta parlament delegatsiyasi, shu jumladan GFR, Yaponiya, Quvayt, Litva, Latviya, Pokiston, Bolgariya va Turkiya mamlakatlarining parlament delegaiiyalari, Shveytsa-riya, Xitoy, GFR va Litvaning rasmiy hukumat delegatsiyalari, turli xadqaro tashkilotlarning o`n uch nafar vakili, xorijiy davlatlarning O`zbekistondagi elchilari va elchixonalari hamda vakolatxonalari xodimlaridan 28 kishi, shu jumladan. Fransiya, GFR, Janubiy Koreya, AQSH, Rossiya, Pokiston, Turkiya, Buyuk Britaniya, Shvetsiya, Xindiston namoyandalari qabul qilindi. O`z navbatida O`zbekiston parlamenti a`zolarining delegaiiyalari bir qancha davlatlarda, shu jumladan, AQSH, GFR, Turkiya kabi mamlakatlarda bo`lishdi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Keldiyeva, S. (2024). TURKISTONDAGI JADID YANGI USUL MAKTABLARINING AHAMIYATI. Interpretation and researches, (4 (26)).
2. Shaxnozaxon, K. (2023). JADID MA'RIFATPARVARCHLIK NAMOYONDALARINING IJTIMOY-SIYOSIY, FALASAFIY QARASHLARI. World scientific research journal, 15(1), 234-238.
3. Shaxnozaxon, K. (2023). JADID ZIYOLILARINING MILLIY MA'NAVIY ATIMIZDAGI AHAMIYATI. ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ, 20(7), 35-38